

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4617205971
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4617205971.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci navrhovateľa: Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, R., zastúpený splnomocnenou zástupkyňou G. proti odporcovi: N. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. XXXX/XX, R., o určenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 12. decembra 2017 č.k. 8Pc/21/2017- 90, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch, týkajúcich sa výšky vyživovacej povinnosti a zročného výživného potvrdzuje.

Vo výroku o nároku na náhradu trov konania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal odporcu s účinnosťou od 09.10.2017 platiť výživné na navrhovateľa vo výške 200 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám navrhovateľa. Zročné výživné za obdobie od 09.10.2017 do 30.11.2017 v sume 348,39 eur mu súd povolil splácať v mesačných splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi súd nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 62 ods. 2, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho mal preukázané, že rozsudkom súdu č.k. 6C/206/2014-9 zo dňa 26.11.2014 bola zrušená vyživovacia povinnosť odporcu voči navrhovateľovi s účinnosťou od 01.10.2014. Podľa rozsudku OS Topoľčany č.k. 8C/42/2013-41 zo dňa 09.04.2013 bol navrhovateľ v čase jeho maloletosti zverený do náhradnej starostlivosti starej matky G. O., a to rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/245/2012-34 zo dňa 24.10.2012 a odporcovi bola určená povinnosť platiť na navrhovateľa výživné. Z potvrdenia Univerzity Komenského v Bratislave zo dňa 04.09.2017 súd zistil, že navrhovateľ navštevuje v akademickom roku 2017/2018 prvý ročník študijného programu všeobecné lekárstvo, pričom štúdium je 6- ročné, dennou formou. Z dokladov o nákladoch vyplynulo, že výdavky navrhovateľa spojené so štúdiom za obdobie 09/2017 - 11/2017 titulom stravy a ubytovania boli vo výške 300,41 eur. Za cestovné MHD v Bratislave platí 36,15 eur štvrťročne. Podľa zmluvy o ubytovaní uzavretou s Univerzitou Komenského v Bratislave je navrhovateľ od 31.08.2017 do 30.06.2018 ubytovaný v zariadení UK v Bratislave - vysokoškolské mesto L. Štúra - Mlyny a za ubytovanie je povinný platiť mesačne sumu 58,47 eur.

1.2 Navrhovateľ žije v domácnosti starej matky G. O., ktorá poberá starobný dôchodok vo výške 297,20 eur mesačne. Ďalej súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že otec navrhovateľa je zamestnaný ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy a jeho priemerný čistý mesačný zárobok u predchádzajúceho zamestnávateľa - spoločnosti 2B Trans k.s. za 05/2016 do 05/2017 bol 441,14 eur

a zároveň mu za uvedené obdobie boli vyplatené cestovné náhrady v celkovej výške 12 406 eur, čo priemerne mesačne predstavuje sumu 1033,83 eur. Od 06.06.2017 je odporca zamestnaný v spoločnosti H-PARTS, s.r.o. s tým, že jeho priemerná čistá mzda za obdobie od 06/2017 do 10/2017 bola vo výške 398,14 eur a zároveň mu za rovnaké obdobie boli vyplatené cestovné náhrady v celkovej výške 5 850 eur, čo predstavuje priemerne sumu 1 170 eur mesačne. Odporca spláca úver od VÚB, a.s. po 19,92 eur mesačne, za mobil platí sumu 14,60 eur mesačne, SIPO (plyn, rozhlas a TV) platí 11,64 eur mesačne, životnú poisťku vo výške 20 eur mesačne, elektrinu platí 11 eur mesačne, za bývanie SBD Topolčany sumu 106 eur mesačne, poistenie domácnosti 33,94 eur ročne, poistenie profesijnej zodpovednosti 45,41 eur ročne, poplatok za odpad 33,88 eur ročne, povinné zmluvné poistenie za motorové vozidlo 135,36 eur ročne.

1.3 Na základe zisteného skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach odporcu, s poukazom na jeho príjem, celkové majetkové pomery a výdavky, platiť výživné na navrhovateľa v stanovenej výške. Odporcov súčasný priemerný mesačný príjem zo zamestnania, do ktorého je potrebné zahrnúť aj cestovné náhrady je vo výške 1568,14 eur (priemerná čistá mesačná mzda 398,14 eur + priemerná mesačná výška cestovných náhrad 1 170 eur). Súd prvej inštancie poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa za plnoleté dieťa, ktoré nie je schopné samostatne sa živiť, považuje také dieťa, ktoré sa pripravuje štúdiom na svoje budúce povolanie. V danom prípade tomu tak je, pretože navrhovateľ doposiaľ neukončil svoju prípravu na budúce povolanie. Je študentom 1. ročníka Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Konštatovaniu súdu o tom, že navrhovateľ doposiaľ nie je schopný samostatne sa živiť, nebráni ani tá skutočnosť, že v období po ukončení stredoškolského štúdia do začiatku aktuálneho štúdia na vysokej škole bol zárobkovo činný, mal založenú živnosť, v rámci ktorej sa venoval opatrovaniu ľudí, ktorú činnosť ukončil 06.09.2017. Uviedol, že vyživovacia povinnosť k navrhovateľovi majú obaja rodičia, pričom podľa vyjadrenia zástupkyne navrhovateľa, matka si ju plní dobrovoľne. Súd prvej inštancie návrhu vyhovel čiastočne a uložil odporcovi povinnosť platiť na navrhovateľa výživné vo výške 200 eur mesačne, ktoré považuje za primerané zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu, ako aj odôvodneným potrebám navrhovateľa. Pretože súd určil výživné odo dňa začatia tohto konania, vznikol odporcovi za obdobie od 09.10.2017 do 31.11.2017 dlh na výživnom v sume 348,39 eur, ktorý mu súd povolil splácať v mesačných splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Navrhovateľ, ktorý bol v konaní úspešnejší si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, preto mu súd s poukazom na § 57 Civilného mimosporového poriadku ich náhradu ani nepriznal.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, a to vo výrokoch určenia vyživovacej povinnosti a zročného výživného. Navrhol, aby by odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu ho na ďalšie konanie a rozhodnutie. V odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav. Uviedol, že neboli splnené zákonné podmienky pre určenie vyživovacej povinnosti, keďže navrhovateľ za posledné 4 roky preukázal, že je schopný sám sa živiť. Nebola splnená podmienka stanovená v § 62 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorej vyživovacia povinnosť trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Zdôraznil, že navrhovateľ bol živnostníkom od 16.12.2013 do 6.9.2017, mal preto dlhodobu pravidelný príjem, z ktorého si hradil svoje životné náklady a teda bol schopný samostatne sa živiť. Podľa jeho názoru mal súd komplexne zisťovať majetkové a príjmové pomery navrhovateľa za celé obdobie od zrušenia vyživovacej povinnosti až do doby, kedy nastúpil na vysokú školu. Žiadal preto, aby súd vyžiadal jeho daňové priznania a tiež zistil jeho príjem od Mgr. P. N. - CK ÚSMEV, Bratislava, u ktorej navrhovateľ v roku 2016 pracoval. Navrhovateľ po skončení strednej školy získal pravidelný príjem či už podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti, preto bol schopný sám sa živiť, v dôsledku čoho jeho vyživovacia povinnosť voči nemu definitívne zanikla. Namietal tiež, že súd nezisťoval jeho výdavkové pomery, preto výška vyživovacej povinnosti, ktorú súd určil nezodpovedá jeho príjmovým pomerom a možnostiam.

3. K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý poukázal na to, že vždy sa chcel dostať na LFUK so sídlom v Bratislave, kam si opakovane podával prihlášku 3x. Nakoľko vzdelanie na jeho strednej škole, čo bola stredná zdravotnícka škola sv. Vincenta de Paul v Topolčanoch bolo skôr praktické ako teoretické, bol pre neho problém dostať sa na školu, kde prijímacie konanie je hlavne o teórii. Keď sa mu to na prvý pokus nepodarilo, chcel aj finančne pomôcť rodine, a zároveň sa pripravovať na vysokú školu, preto cez pracovnú agentúru vycestoval do zahraničia, kde využil praktické zručnosti a skúseností zo strednej školy. Peniaze investoval do vzdelávania a prispievania starej matke do domácnosti. Uviedol, že je pravdou, že pracoval pre CK Úsmev, a to ako zdravotník a zároveň animátor pre deti v zahraničnom detskom tábore v Bulharsku a odmena za túto prácu bola 100 eur skôr ako vreckové. Záverom dodal,

že sa snažil mať s otcom dobrý vzťah, zopárkrát si telefonovali, ale následne ho už otec nekontaktoval. Je toho názoru, že k tomu aby vyštudoval, je povinný mu pomôcť, nakoľko aj matka mu pomáha a obaja sú jeho rodičmi.

4. Odporca k vyjadreniu navrhovateľa v písomnom vyjadrení uviedol, že toto vyjadrenie k odvolaniu je založené na účelovej lži, aby ho očieril pred súdom a tým podporil svoj návrh na obnovení vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, o ktoré podľa neho nemal záujem a ani snahu sa s ním zbližiť, pravda je taká, že je to pravé naopak. Vo zvyšku popieral tvrdenia navrhovateľa.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ a § 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, bez prejednaní veci na odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny potvrdiť.

6. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Predmetom konania bol návrh plnoletého dieťaťa doručený súdu dňa 09.10.2017, ktorým sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi, ktorý je jeho otcom, určenia vyživovacej povinnosti vo výške 300 eur mesačne. Podaný návrh odôvodnil navrhovateľ tým, že sa domáha obnovenia vyživovacej povinnosti od jeho otca, nakoľko je študentom 1. ročníka lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, pričom vyživovacia povinnosť odporcu bola v minulosti zrušená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č.k. 8C/42/2013-41 s účinnosťou do 01.10.2014. Navrhovateľ zároveň uviedol, že vzhľadom na to, že sa sústavne pripravuje na budúce povolanie denným štúdiom, nemá možnosť si sám zabezpečiť príjem, pričom s uvedeným štúdiom sú spojené zvýšené výdavky.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Odvolací súd preskúmal v dôsledku odvolania podaného odporcom rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného a určení zročnému výživného a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a trvá dovtedy, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou rodičov, pričom kritériá pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti vychádzajú z ich schopností, možností a majetkových pomerov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa do značnej miery závisia od schopností a možností rodičov, pričom pri určení výživného sa vychádza zo zásady, že životná úroveň dieťaťa sa má prispôsobiť životnej úrovni ostatných členov rodiny. Schopnosti a možnosti rodiča posudzuje súd najmä z hľadiska toho, aký zárobok alebo iný príjem môže rodič dosiahnuť.

11. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh na určenie výživného na navrhovateľa je dôvodne podaný. Otec navrhovateľa v konaní ako aj v odvolaní namietal predovšetkým skutočnosť, že navrhovateľ sa po skončení strednej školy začal sám živiť, pracoval na živnosť v zahraničí, a preto on nemá povinnosť ho ďalej vyživovať. Namietal tiež, že súd prvej inštancie nezisťoval príjmy navrhovateľa počas tohto obdobia. Odvolací súd sa v tejto otázke plne stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, keď v konaní bolo preukázané, že navrhovateľ doposiaľ neukončil svoju prípravu na budúce povolanie a je študentom denného štúdia 1. ročníka Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Rodič je v zmysle Zákona o rodine povinný svoje dieťa vyživovať, a to od narodenia až do času, kým nie je schopné samé sa živiť. Pokiaľ tento čas nenastane, niet rozdielu medzi hmotnoprávnym postavením maloletého a plnoletého dieťaťa. V danej veci síce navrhovateľ ukončil stredoškolské štúdium, avšak v priebehu nasledujúcich troch rokov sa snažil o prijatie na lekársku fakultu, na ktorej chcel pokračovať v ďalšom vzdelávaní a ukončení jeho prípravy na budúce povolanie. Aj samotná stredná škola navrhovateľa - stredná zdravotnícka škola má súvis s jeho ďalším štúdiom na lekárskej fakulte. Navyše navrhovateľ pre dočasným štúdiom na inej vysokej škole (počas ktorého by odporca mal vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi), uprednostnil možnosť práce a získania financií na ďalšie

vzdelávanie a prípravu na vysokú školu. Skutočnosť, že odporca nesúhlasí s tým, aby sa navrhovateľ pripravoval na svoje budúce povolanie štúdiom na vysokej škole, nie je relevantná vo vzťahu k vzniku jeho vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi. V danom prípade nie je podstatné ani to, či a koľko finančných prostriedkov si navrhovateľ vedel zarobiť počas obdobia, keď sa snažil o prijatie na vysokú školu. V konaní pritom nebolo sporné, že navrhovateľ od skončenia strednej školy stále vyvíjal snahu o prijatie na lekársku fakultu a nemožno mu vytýkať, že sa počas tohto obdobia zamestnal, resp. vykonával živnosť.

12. Námietku odporcu, že súd prvej inštancie nezisťoval jeho výdavkové pomery, a preto určená výška vyživovacej povinnosti nie je správna, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, pretože v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sú presne uvedené výdavky a príjmy odporcu (bod 4.8. a 4.9) a ich vyhodnotenie v otázke určenia výšky výživného (bod 9 a 13). Odvolací súd dodáva, že v konaní sa zohľadňujú najmä nevyhnutné výdavky rodiča, ako napr. náklady na bývanie, stravu, vyživovacie povinnosti, to znamená, že nie všetky výdavky, ktoré rodič opíše sa musia zohľadniť, nakoľko práve vyživovacia povinnosť rodiča na dieťa je prvoradá a má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami. Čo sa týka výšky príjmu odporcu, tento pozostáva z priemernej čistej mesačnej mzdy v sume 398,14 eur a cestovných náhrad v priemernej mesačnej výške 1 170 eur. Je zrejmé, že nemožno tento príjem odporcu (sumu 1568,14 eura) v časti diét zohľadniť v celom rozsahu, nakoľko tieto slúžia na stravné počas vykonávania pracovnej cesty, na druhej strane príjem otca v podobe diét vyplácaných mu zamestnávateľom je neporovnateľne vyšší ako jeho mzda. Príjem odporcu má význam pri posudzovaní jeho životnej úrovne, ktorú si otec zo svojho príjmu môže zabezpečiť a následne životná úroveň otca sa nevyhnutne musí odraziť v životnej úrovni jeho syna, voči ktorému má ako otec vyživovaciu povinnosť. Určené výživné vo výške 200 eur nepovažoval odvolací súd za neprimerané vzhľadom k tomu, že navrhovateľ študuje na vysokej škole, kde si musí hradiť ubytovanie, cestovné, stravu, učebné materiály a ďalšie nevyhnutné náklady. Potreby dieťaťa sú vždy odstupňované jeho vekom, telesnou a duševnou vyspelosťou, zdravotným stavom a spôsobom prípravy na budúce povolanie.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa výšky vyživovacej povinnosti a zročného výživného ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

14. Vo výroku o nároku na náhradu trov konania odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku o trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal z toho, že aj keď navrhovateľ bol v konaní úspešnejší, nárok na náhradu trov konania si neuplatnil, preto mu ich súd s poukazom na § 57 CMP nepriznal. Odvolací súd však poukazuje na ust. § 52 CMP, z ktorého vyplýva zásada, že v mimosporových konaniach upravených týmto zákonom, žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil, s výnimkami uvedenými v ust. § 53 až 55 CMP. Keďže na danú vec sa nevzťahuje žiadna zo zákonných výnimiek, rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania nebolo správne. Odvolací súd ho preto s poukazom na ust. § 388 CSP zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

15. Nakoniec o trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).